

יח. לימודי התואר השלישי "דוקטור למשפטים" (Ph.D.)

התקנון האוניברסיטאי לתלמידי מחקר, החל על כל התלמידים לתואר דוקטור באוניברסיטה העברית, נמצא בקישור <http://academic-secretary.huji.ac.il/?cmd=regulations.151>. להלן מובאות הוראות נוספות המתייחסות לתלמידים לתואר דוקטור במשפטים.

הוראות מיוחדות לעניין לימודים לתואר "דוקטור למשפטים" (Ph.D.)

1. **הגופים המטפלים**
 - 1.1. הרשות לתלמידי מחקר היא הגוף האקדמי העליון הממונה על נושא תלמידי-המחקר באוניברסיטה העברית (להלן "הרשות"). התקנון לתלמידי מחקר של האוניברסיטה העברית (להלן - התקנון לתלמידי מחקר) יחול על תלמידי מחקר במשפטים, ובנוסף לו יחולו ההוראות הנוספות של תקנון זה.
 - 1.2. הוועדה ללימודים מתקדמים של הפקולטה למשפטים היא הגוף הפקולטטי האחראי על לימודי הדוקטורט בפקולטה (להלן "הוועדה").
2. **תנאי סף לקבלה ללימודים לתואר דוקטור במשפטים**
 - 2.1. **מסלול הקבלה הרגיל:** תנאי הסף לקבלה במסלול זה הוא השלמת הלימודים לתואר מוסמך מחקר במשפטים באוניברסיטה העברית, בציונים הבאים: ציון בלימודי המוסמך - 85 לפחות; ציון על עבודת הגמר - 85 לפחות. בעלי תואר מוסמך למשפטים (עם עבודת גמר) של אוניברסיטה אחרת, בציונים כאמור, יוכרו כמי שעומדים בתנאי הסף לקבלה במסלול הרגיל אם תמצא הוועדה כי רמת הישגיהם שקולה להישגיהם של בעלי תואר מוסמך במשפטים כאמור בסעיף זה.
הוועדה מוסמכת לקבוע, כי עומדים בתנאי הסף במסלול זה גם מועמדים בעלי תואר בוגר במשפטים, שהם בעלי תואר מוסמך מחקר שאינו משפטי, בתחום קרוב לנושא עבודת הדוקטורט, בציונים כאמור לעיל. במקרים חריגים, בהם תבוא בפני הוועדה הוכחה בדבר כושר מחקר מיוחד של מועמדים, תהיה הוועדה מוסמכת להכיר כי הם עומדים בתנאי הסף במסלול זה, גם אם הם בעלי תואר מוסמך שאינו מחקר במשפטים.
 - 2.2. **המסלול הישיר:** מסלול זה מיועד לתלמידים שסיימו את לימודיהם לתואר בוגר במשפטים באוניברסיטה העברית בהצטיינות, כך שהציון הממוצע שלהם לתואר נמנה עם 20% הציונים העליונים בשנה בה סיימו את לימודיהם. הוועדה מוסמכת לקבוע כי עומדים בדרישה זו גם מועמדים בעלי תואר בוגר במשפטים מפקולטה אחרת למשפטים בהישגים השקולים, לדעת הוועדה, להישגים האמורים לעיל.
 - 2.3. תלמידים המתקבלים ללימודים במסלול הישיר יוכלו להמשיך ללמוד כתלמידי מחקר אם יעמדו בדרישה הבאה בתוך שנתיים:
 - 2.3.1. השלמה בהצלחה של לימודים בהיקף כולל של 32 נ"ז של הקורסים שבתכנית לימודי ההכנה לדוקטורט, כמפורט בסעיף 4.1 להלן, וקורסים נוספים להשלמת המכסה, הכוללים את הקורסים המפורטים בסעיף 4.2 להלן, בציון ממוצע כולל של 88 לפחות ולא פחות מ-80 בכל קורס. התלמידים ילמדו קורסים אלה במעמד של תלמידי מוסמך. עם השלמת קורסים אלה, יקבלו התלמידים תואר מוסמך בעת הפעלת סמכותה לפי הסיפא של סעיף 4.1.7 לתקנון לתלמידי מחקר תביא הוועדה המלווה בחשבון את העובדה כי התלמידים במסלול זה השתתפו כבר בלימודי השלמה לפני קבלתם לשלב א' ללימודי המחקר.
 - 2.4. **מסלול ההשלמה למחקר:** מסלול זה מיועד לבעלי תואר מוסמך במשפטים ללא עבודת גמר, שציונם הסופי שקול לציון 85 לפחות בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. מועמדים העומדים בדרישה זו יוכלו להירשם במעמד של "תלמיד משלים למחקר". תלמידים המתקבלים ללימודים במסלול זה יוכלו להמשיך ללמוד כתלמידי מחקר אם יעמדו בשתי הדרישות הבאות בתוך שנה וחצי:
 - 2.4.1. השלמה בהצלחה של לימודים בהיקף כולל של 12 נ"ז לפחות של הקורסים שבתכנית לימודי ההכנה לדוקטורט, כמפורט בסעיף 4.1 להלן, וקורסים נוספים להשלמת המכסה, מבין הקורסים המפורטים בסעיף 4.2 להלן. בקורסים בהם ניתן ציון מספרי, בציון ממוצע כולל של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל קורס. התלמידים ילמדו קורסים אלה במעמד של תלמיד משלים למחקר.
 - 2.4.2. כתיבת עבודה השווה לעבודת-גמר לתואר מוסמך מחקר במשפטים, שתזכה לציון 85 לפחות.
 - 2.4.2.1. תלמידים שיתקבלו כתלמידי מחקר יהיו רשאים לכלול את העבודה כפרק בעבודת הדוקטור. בעת הפעלת סמכותה לפי הסיפא של סעיף 4.1.7 לתקנון לתלמידי מחקר תביא הוועדה המלווה בחשבון את העובדה כי התלמידים במסלול זה השתתפו כבר בלימודי השלמה לפני קבלתם לשלב א' ללימודי המחקר.
 3. **החלטה בדבר קבלה ללימודים לתואר דוקטור במשפטים:**

מועמדים העומדים בתנאי הסף לקבלה למסלול הקבלה הרגיל או למסלול הישיר יגישו לרשות בקשה להתקבל כתלמידי מחקר בשלב א', בהתאם להוראות הרשות לתלמידי מחקר, <http://www.research-students.huji.ac.il>.

מועמדים המעוניינים ברישום למסלול ההשלמה למחקר יגישו בקשה לוועדה ללימודים מתקדמים, דרך רכזת לימודי הדוקטורט בפקולטה.

- 3.1. לפני הגשת המועמדות, מעוניינים בלימודי דוקטורט בכל אחד מהמסלולים, לרבות מסלול משלים למחקר, יפנו לאחד מחברי הסגל בפקולטה בדרגת מרצה בכיר ומעלה, ויבררו אם זה מסכים להדריך אותם בעבודת הדוקטורט. המועמדים יוכלו להיוועץ ביו"ר הוועדה בעניין בחירת המדריך. באישור דיקן הפקולטה ואישור יו"ר הוועדה, גם חבר סגל בדרגת מרצה יהא רשאי להדריך תלמיד בלימודי הדוקטורט. המועמדים יצרפו לבקשה להתקבל ללימודי דוקטורט מכתב מהמדריך ובו הסכמתו להדריך את המועמד במחקר המבוסס על מסמך כוונות המחקר שהגיש (ראו להלן). במקרים חריגים הוועדה רשאית לאשר קבלת מועמד גם בלא שנמצא חבר סגל המסכים להדריכו. במקרה זה, יוכל התלמיד להמשיך ולהשתתף בתכנית לימודי הדוקטורט רק אם ישיג הסכמתו של חבר סגל להדריכו בתוך ששה חודשים מיום הקבלה לתכנית.
- 3.2. המועמד יגיש לרשות ולוועדה מסמך כוונות מחקרי שאורכו ב- 1,500 מילים, אשר יוכיח כי בידי המועמד יכולת להתחיל בעבודת המחקר לאור הגדרה ראויה של נושא המחקר ושיטת המחקר, וכן היכרות בסיסית עם הספרות והמחקר הקיימים בנושא זה. כן בידו להגיש עבודה אקדמית קודמת (עבודת המאסטר, מאמר אקדמי, או עבודה סמינריונית), ומכתבי המלצה לתמיכה בבקשתו להתקבל ללימודי דוקטורט בפקולטה.
- 3.3. מסמך כוונות המחקר והעבודה האקדמית הקודמת יוגשו לחבר סגל שאינו מיועד לשמש מדריך, שייקבע על-ידי יו"ר הוועדה. חבר הסגל האמור יחווה את דעתו בכתב על טיב המחקר המוצע ועל איכות העבודה, ובמיוחד באשר ליכולת המחקרית של המועמד להכין עבודת דוקטורט ראויה באוניברסיטה העברית.
- 3.4. הוועדה תדון בבקשות להתקבל ללימודי דוקטורט בפקולטה במועדים הסמוכים ל- 1 בינואר ו- 1 ביולי בכל שנה. הוועדה תדון בבקשות להתקבל ללימודי דוקטורט, הכוללות את כל המסמכים המפורטים להלן, שהוגשו לפחות 21 ימים לפני מועד הדיון.
- 3.5. הוועדה תחליט, בהתאם למסמכים שהוגשה לה ולחוות הדעת של חבר הסגל שבחן אותם, האם המועמד יתקבל ללימודים לתואר דוקטורט בפקולטה למשפטים. הוועדה רשאית לבקש חוות דעת מחבר סגל נוסף.
- 3.6. החליטה הוועדה שהמועמד ראוי להתקבל ללימודי תואר דוקטורט במשפטים, תימסר הודעה על-כך על-ידי רכז.ת לימודי דוקטורט בפקולטה לרשות לתלמידי מחקר. המדריך המיועד ימסור לרשות לתלמידי מחקר הודעה על הסכמתו להנחות את המועמד בכתבי עבודת דוקטורט בפקולטה למשפטים רק לאחר קבלת אישורו של יו"ר הוועדה.

4. מהלך הלימודים

- תכנית הלימודים לדוקטורט כוללת שלושה שלבים: לימוד קורסים בתכנית הכנה לדוקטורט; הכנת הצעת מחקר (שלב א'); כתיבת עבודת הדוקטורט (שלב ב').
- 4.1. **לימודי הכנה לדוקטורט:** לימודי ההכנה כוללים קורסים בהיקף של 8-10 נ"ז, כמפורט להלן. תלמידים שהתקבלו במסלול הרגיל ילמדו קורסים אלה לאחר קבלתם כתלמידי מחקר, וקורסים אלה ייכללו במכסת קורסי ההשלמה הנדרשת לפי סעיף 4.1.7 לתקנון תלמידי מחקר. תלמידים שהתקבלו במסלולים האחרים ילמדו קורסים אלה כתנאי מעבר למעמד של תלמידי מחקר, כאמור בסעיפים 2.3 ו- 2.4 לעיל. בעת הפעלת סמכותה לפי הסיפא של סעיף 4.1.7 לתקנון לתלמידי מחקר תביא הוועדה המלווה בחשבון את העובדה כי התלמידים במסלולים אלה השתתפו כבר בלימודי השלמה לפני קבלתם כתלמידי מחקר.
- 4.1.1. שפת הלימוד: הקורס כתיבה אקדמית באנגלית ייערך באנגלית. שאר הקורסים ייערכו באנגלית, אך אם כל התלמידים הרשומים לקורס מסוים דוברי עברית, הקורס יתקיים בעברית.
- 4.1.2. הקורסים בלימודי ההכנה לדוקטורט:
- סמינר דוקטורנטים וחוקרים צעירים דו-שבועי (2 נ"ז)
 - קריאה אקדמית ("כיתות אמן") (2 נ"ז)
 - קורסים לפיתוח יכולות מחקר וכתיבה, כפי שתקבע הוועדה לקראת כל שנה. בשנת הלימודים תשפ"א הקורסים הם: כתיבה אקדמית באנגלית (2 נ"ז); מבוא לשיטות מחקר במדעי החברה (2 נ"ז); מבוא לסטטיסטיקה (2 נ"ז).
 - יושב ראש הוועדה, בהתייעצות עם המנחה ובאישור הוועדה המלווה, רשאי לאשר הרכב שונה של קורסים לתלמידים שונים, לרבות קורסים הנלמדים בפקולטות אחרות, בהתחשב באופי המחקר של כל תלמיד.
- 4.1.3. על כל תלמידי המחקר להשתתף, בכל מהלך לימודיהם, בסמינר הדוקטורנטים והחוקרים הצעירים.
- 4.2. קורסים נוספים למועמדים במסלול הישיר, הנדרשים ללמוד את מלוא התכנית, כאמור בסעיף 2.2 לעיל,:
- קורסי החובה הכלליים בתכנית המוסמך (4 נ"ז)
 - קורס או קורסי החובה באחד ממסלולי ההתמחות בתכנית המוסמך (4 נ"ז).
 - שניים מבין הקורסים המרוכזים באנגלית הניתנים על-ידי מורים אורחים בפקולטה (2 נ"ז)
 - סמינר אחד בתחום ההתמחות (מבין הסמינרים המוצעים בתכנית הבוגר או המוסמך) (4 נ"ז).
 - סדנה מחקרית בתחום ההתמחות (2-3 נ"ז).
 - סדנה מחקרית נוספת או סמינר נוסף (במקרה של סמינר נוסף, מספיקה השתתפות פעילה ואין חובה להגיש עבודה) (2-4 נ"ז).

5. דיווח על ההתקדמות בעבודת המחקר

- 5.1. התלמיד יגיש לחברי הוועדה המלווה וליו"ר הוועדה דו"ח התקדמות מפורט (הכולל העתק של פרקי העבודה שהוכנו) בסוף כל שנה אקדמית שבו הוא לומד לקראת התואר הדוקטורט. הדו"ח יתייחס ללוח הזמנים שהוגש עם קבלתו כתלמיד לתואר דוקטורט. הוועדה המלווה תכונס על-ידי המדריך כל אימת שיש, לדעת המדריך, התקדמות משמעותית בכתבת עבודת הדוקטורט וכן בכל מקרה בו תעלה הצעה לשינוי מהותי בתכנית המחקר.
- 5.2. הוועדה המלווה תאשר את הגשת עבודת הדוקטורט לרשות לתלמידי מחקר. הוועדה רשאית לקיים במעמד זה ישיבה סגורה או פומבית בה יתבקש התלמיד להגן על עבודת הדוקטורט.

- 5.3. הועדה המלווה תבחן את דו"ח ההתקדמות השנתי של התלמיד תוך 30 יום ממועד הגשתו, והיא תחליט בכל שנה אם התקדמותו של התלמיד במהלך השנה האחרונה היא מספקת. הוועדה רשאית להזמין את התלמיד להופיע בפניה עוד בטרם קבלת ההחלטה הנ"ל. המדריך יעביר לתלמיד את החלטת הוועדה המלווה בעניין זה. העתק מהחלטת הוועדה בעניין זה יועבר ע"י המדריך ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים.
- 5.4. לא הגיש התלמיד את דו"ח ההתקדמות הנ"ל בסוף השנה האקדמית, ואם התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי המדריך להעניק לו הארכה נוספת להגיש את דו"ח תוך 30 עד 60 ימים נוספים. לא הגיש התלמיד דו"ח התקדמות גם לאחר 60 יום כאמור, רשאית הוועדה המלווה, ולאחר שתאפשר לתלמיד להציג את טענותיו, קבלת הסכמת המדריך, והתייעצות עם יו"ר הוועדה, שיחה עם התלמיד והתייעצות – להמליץ בפני הרשות לתלמידי מחקר להפסיק את לימודיו של התלמיד לקראת התואר דוקטור.
- 5.5. מצאה הוועדה המלווה שהתלמיד לא התקדם במידה נאותה בעבודת הדוקטור שלו במשך יותר משנה אחת, רשאית היא, לאחר שתאפשר לתלמיד להציג את טענותיו והתייעצות עם יו"ר הוועדה, ולאחר קבלת הסכמת המדריך, להמליץ בפני הרשות לתלמידי מחקר להפסיק את לימודיו של התלמיד לקראת התואר דוקטור.